

PROPOSTA SOBRE LA PROTECCIÓ DELS DOCUMENTS ESSENCIALS DE LA UPF

Hi ha una sèrie de documents i d'expedients que es consideren essencials, atès que són indispensables per al funcionament de la Universitat (actes d'òrgans de govern, actes de notes, expedients d'estudiants i tots aquells documents o expedients que rebin aquesta consideració) i que asseguraria la continuïtat de les seves activitats després d'un desastre.¹

És per aquest motiu que les institucions han de prendre certes mesures de protecció sobre aquesta documentació única i original, mitjançant la duplicació o el traspàs d'informació en diferents suports i a diferents dipòsits, en previsió d'una pèrdua fortuïta o ocasional d'informació.

Les actuacions per protegir els documents essencials de la Universitat s'emmarquen en l'inici del que anomenem com a "Programa de Documents Essencials" (PDE), amb propostes per a la primera fase que es presenten a continuació.

1. Els objectius

- Identificar, protegir i recuperar ràpidament els documents essencials de la Universitat per mantenir i restablir les seves activitats, drets i obligacions a causa d'un danys o incident amb la màxima eficiència i rapidesa d'actuació.
- Iniciar un pla de mesures per a la prevenció de desastres sobre els documents i els arxius essencials.

2. Introducció

A la UPF aquest programa s'emmarca en l'article 13.2 del Reglament de l'Arxiu Administratiu, en el qual s'esmenta que s'establiran les mesures oportunes a fi de protegir i de preservar els documents essencials de la Universitat.

Les mesures de protecció s'estableixen sempre a partir de la necessària identificació d'aquests documents, això és, una part reduïda del fons documental, mitjançant els procediments esmentats de la duplicació en diversos suports i localitzacions en diferents edificis del campus.

La duplicació dels documents s'efectua en el que es coneix com a *suports de substitució*: els microfilms i els discs òptics són els més habituals i poden ser utilitzats com a còpies per raons de prevenció i seguretat. Els suports de

¹ Definició inclosa al reglament de l'Arxiu Administratiu (aprovat per acord de la Junta de Govern de 2 de desembre de 1999).

substitució són duplicats dels originals, els qual han de ser lògicament arxivats o conservats en llocs diferents del campus. La possibilitat que els dos llocs puguin ser objecte d'un desastre al mateix temps, és remota. Aquesta actuació, doncs, redueix el risc de pèrdua d'informació.²

Algunes recomanacions internacionals per a la protecció dels documents essencials són:

- Copiar en microfilms i en disc òptic tot el material considerat el més valuós, com a evidència dels drets i deures d'una institució, o com a patrimoni documental més vulnerable a les amenaces.
- Fer almenys dues còpies dels microfilms o discs òptics, és a dir, el negatiu i una altra còpia.
- Conservar els duplicats de les còpies de seguretat (microfilm o discs òptics) en edificis separats o alternatius.
- En casos d'amenaça o conflicte armat, les còpies dels microfilms o dels discs òptics haurien de ser guardades en llocs alternatius, fora de la zona del conflicte, en llocs segurs i protegits.

La Comissió d'Arxius de la UPF, d'acord amb les propostes de l'Arxiu Administratiu, es considera l'òrgan adequat per tal de decidir quins documents s'identifiquen com a essencials i quin tipus de mesures de protecció caldrà aplicar d'ara en endavant.

Per obtenir una llista dels documents essencials de la Universitat cal identificar-los mitjançant el quadre de classificació i l'inventari directe de la documentació que produeix cada servei o unitat, tant en l'àmbit administratiu, com en el docent o de la recerca.

3. Programa de protecció de primeres sèries documentals

En una primera fase d'intervenció per a la protecció dels documents essencials de la Universitat, es proposa centrar-nos en dues sèries documentals, segurament les més importants, atès el seu valor jurídic i acadèmic: és a dir, les actes de les sessions dels òrgans de govern de la Universitat –en bona part ja iniciada- i les actes acadèmiques de les qualificacions dels diferents estudis.

3.1 Actes de les sessions dels òrgans de govern:

Fruit d'una primera intervenció, l'any 2000, es va procedir a la microfilmació i a la digitalització simultània de les actes de les sessions dels òrgans de

² El programa de la "Memòria del món" de la Unesco recomana aquestes estratègies a fi i efecte de protegir el patrimoni documental d'una institució davant qualsevol tipus de perill o pèrdua d'informació.

govern de la Universitat amb els annexos corresponents, des de l'inici fins l'any 1998.

Els originals en paper de les actes dels òrgans es custodien a Secretaria General, mentre que els originals de les bobines dels microfilms i les còpies en CD Rom es varen trametre a l'Arxiu Administratiu per a la seva conservació. Igualment, un duplicat d'aquests microfilms i uns CD Roms es troben també a Secretaria General per a la seva consulta i duplicació de les còpies de seguretat esmentades.

Les actes dels òrgans de govern traspassades en aquests suports de seguretat varen ser les següents:

- Comissió Gestora
- Junta de Govern
 - Comissió d'Economia i Administració
 - Comissió de Professorat
- Claustre Constituent
 - Mesa del Claustre constituent
- Claustre Universitari
 - Mesa del Claustre Universitari
- Comissió d'Estudiants
- Junta Electoral
- Comissió Electoral

Aquest projecte es va adjudicar a l'empresa Proco S.A., després d'estudiar diverses propostes amb els corresponents pressupostos; valorant tant la professionalitat, la confiança de l'empresa, així com també altres aspectes econòmics.

Seria convenient que s'establís un mecanisme regular per tal que cada dos o tres anys s'efectués el procés descrit de microfilmació i digitalització dels documents dels òrgans de govern, com a mesura de seguretat permanent.

A més d'efectuar els duplicats esmentats, caldria tenir en compte el fet d'assegurar les condicions de conservació (temperatura i humitat) dels microfilms i els discs òptics, ja que si bé els segons no acostumen a ser tan vulnerables a les oscil·lacions climàtiques ambientals, els primers són altament sensibles a les alteracions (+/- 15C-21C i 45%-65% d'humitat). Per tal d'aconseguir les condicions adients de conservació caldria disposar d'uns equipaments especials o un dipòsit degudament aïllat amb un equipament d'armaris compactes que garanteixin la conservació d'aquest material.

3.2 Actes de les qualificacions:

Les actes de les qualificacions dels estudiants s'han considerat tradicionalment com un dels documents essencials més singulars de les universitats sobre els quals s'aconsella aplica alguna mesura de protecció.

Les actes de qualificacions de les assignatures tenen un valor permanent, tant a nivell acadèmic-administratiu, jurídic, com fins i tot històric, ja que és el document oficial que acredita les notes obtingudes pels estudiants en les assignatures cursades que conformen un pla d'estudis conduents a un títol oficial o propi de la Universitat.

En el cas de la UPF, les actes de les qualificacions de tots els estudis des de els seus inicis fins el curs 1998-99, han estat ja transferides a l'Arxiu Administratiu, procedents del Servei de Programació i Gestió Acadèmica. A partir del curs 1999-2000 s'ha canviat el circuit documental que implica que les actes de les qualificacions siguin transferides directament des de les secretaries dels centres o estudis a l'Arxiu.

En aquests moments, la informació de les actes de les qualificacions està duplicada en suport paper i suport electrònic: l'exemplar original en paper, degudament signada i validada pel professor de cada assignatura, i la informació electrònica introduïda al Sigma. Cal esmentar, tanmateix, la preocupació pels possibles problemes de cara a la seva conservació futura, atès que la qualitat de paper i de les tintes és molt precària, i pel que fa als suports electrònics, avui per avui, ningú pot garantir-ne la pervivència en condicions.

Atesa la feblesa dels suports, tenint en compte sempre la importància d'aquest tipus de documents, s'aconsella emprendre algun tipus de conservació en suports de substitució alternatius i l'enquadernació dels originals, avui arxivats en carpetes i capsos d'arxiu definitiu.

La relació de les actes de les qualificacions per estudis i anys, dipositades a l'Arxiu és la següent:

Llicenciatura en Dret	1990-98
Llicenciatura en Economia	1990-99
Llicenciatura en Administració i direcció d'empreses	1994-99
Estudis de Ciències econòmiques i empresarials (pla antic)	1993-94
Diplomatura en Ciències empresarials	1991-99
Llicenciatura en Humanitats	1992-99
Llicenciatura en Comunicació Audiovisual	1993-99
Llicenciatura en Periodisme	1992-99
Llicenciatura en Traducció i Interpretació	1992-99
Diplomatura en Relacions Laborals	1993-98
Llicenciatura en Ciències Polítiques i de l'Administració	1995-99
Diplomatura en Gestió i Administració Pública	1992-99
Llicenciatura en Biologia	1993-94
Programa Erasmus (Curs per a estrangers)	1994-97
Assignatures de lliure elecció	1994-99

Propostes:

D'acord amb tot el que s'ha exposat fins ara, en una primera fase es proposa:

- a) Continuar efectuant les còpies en suports de seguretat i de substitució de les *actes dels òrgans de govern de la Universitat*, cada dos o tres anys.
- b) Emprendre les actuacions oportunes per microfilmari i per digitalitzar les *actes de les qualificacions de les assignatures* obtingudes pels estudiants i enquadernar-les posteriorment. Per tal que es pugui valorar aquesta proposta, s'estudiaran diversos pressupostos amb les seves especificacions.

En una segona fase, es proposa definir, pels mitjans descrits, la protecció i la presa de les mesures adequades per certs tipus de documents essencials de la Universitat, com per exemple la documentació de la recerca, material original únic i d'un valor sovint incalculable.

Aquest estudi és el primer d'una sèrie de mesures oportunes que haurien de tenir una continuïtat, quant a la política de protecció dels documents essencials de la Universitat i el pla de prevenció de desastres, entre les quals s'ha d'esmentar l'impuls necessari de les instal·lacions i els equipaments de l'Arxiu en el campus de la Universitat, sense les quals seria impossible garantir amb seguretat la custòdia i la conservació de tots els documents en diferents suports i formes.

Barcelona, 27 d'abril del 2001